

EKONOMİK GÖSTERGELER

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ

Ekonomik göstergeler

- Konum, Yüzölçüm, Doğal ve beşeri kaynaklar
- Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)
- Sektörlere göre GSYH
- Tarımın GSYH'da payı
- Kişibaşı GSYH
- Büyüme oranı (Büyüme hızı, GSYH'da büyüme)
- İstihdam
- İşsizlik
- Gelir Dağılımı
- Enflasyon
- Dış Ticaret
- Dış Ticarete tarımın payı

Ekonomik göstergeler

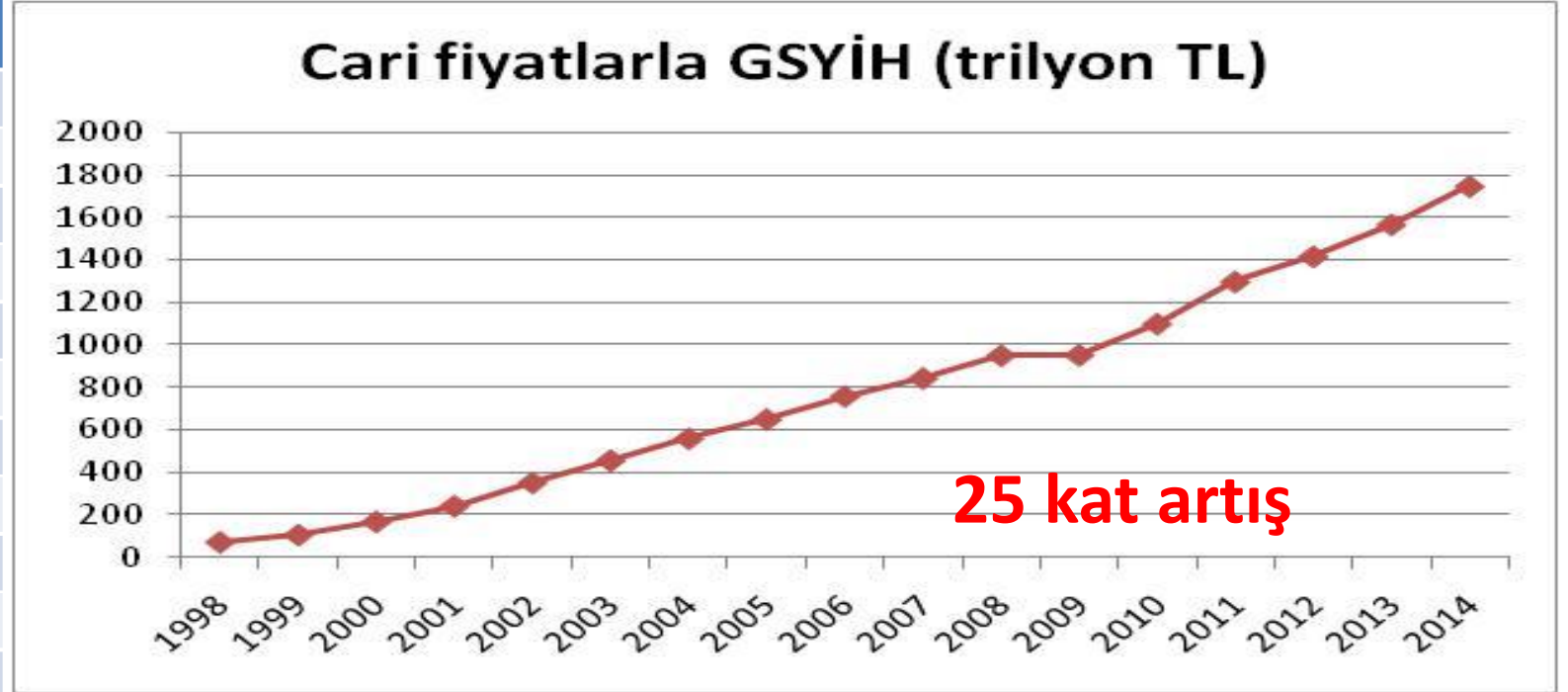
GSYH: Bir ülkede belirli bir dönemde (genellikle bir yıl) üretilen nihai mal ve hizmetlerin toplam parasal değeridir.

- 3 ana sektörden elde edilir :Tarım, Sanayi ve Hizmetler

Nominal (Cari fiyatlarla) GSYH: Toplam değer, üretim dönemindeki fiyatlarla hesaplanır.

Türkiye’de cari fiyatlarla GSYH (1998-2014)

	Nominal GSYH (trilyon TL)
1998	70
1999	105
2000	167
2001	240
2002	350
2003	455
2004	559
2005	649
2006	758
2007	843
2008	951
2009	953
2010	1099
2011	1298
2012	1417
2013	1567
2014	1747

Ekonomik göstergeler

GSYH: Bir ülkede belirli bir dönemde (genellikle bir yıl) üretilen nihai mal ve hizmetlerin toplam parasal değeridir.

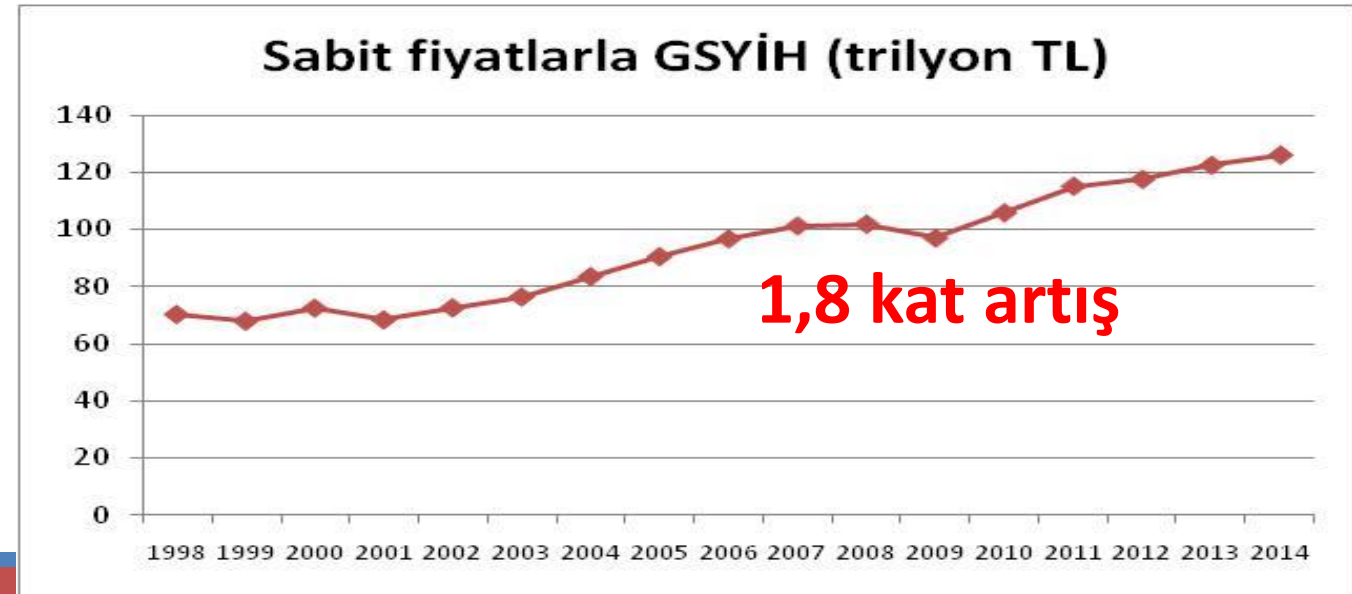
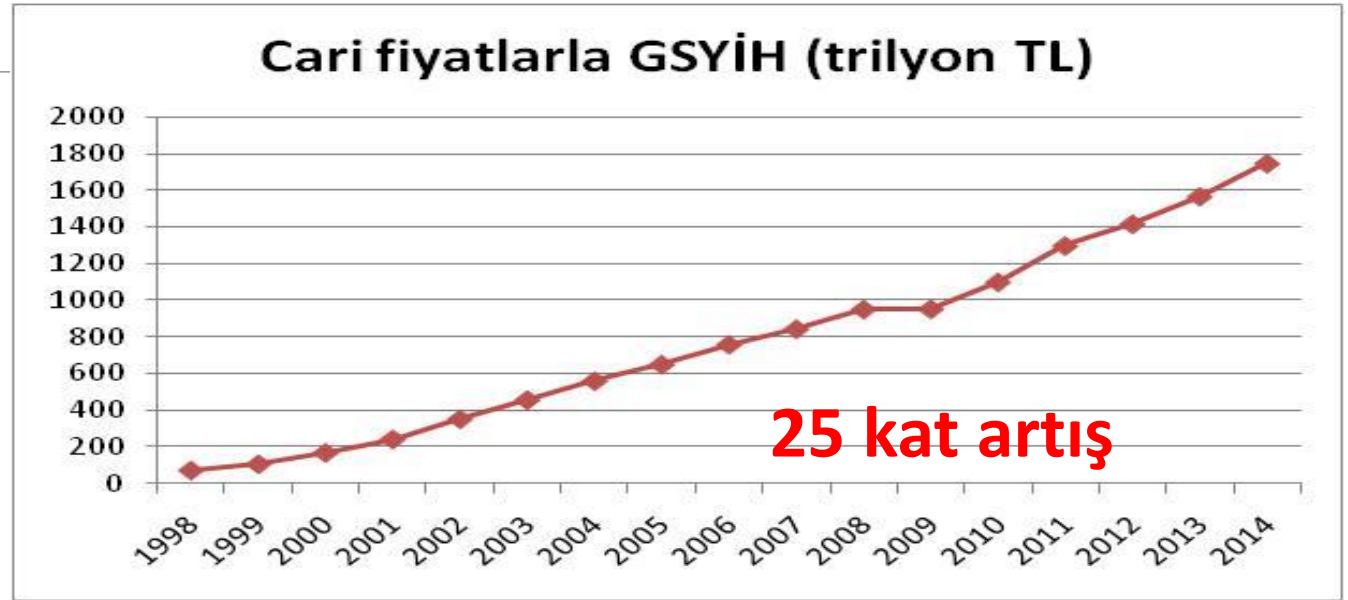
- 3 ana sektörden elde edilir :Tarım, Sanayi ve Hizmetler

Nominal (Cari fiyatlarla) GSYH: Toplam değer, üretim dönemindeki fiyatlarla hesaplanır.

Reel (Sabit fiyatlarla) GSYH: Temel alınan bir yılın fiyatlarıyla hesaplanır.

Türkiye'de GSYH (1998-2014)

	Nominal GSYH (trilyon TL)	Reel GSYH (trilyon TL) (1998=100)
1998	70	70
1999	105	68
2000	167	72
2001	240	68
2002	350	73
2003	455	76
2004	559	83
2005	649	90
2006	758	97
2007	843	101
2008	951	102
2009	953	97
2010	1099	106
2011	1298	115
2012	1417	118
2013	1567	123
2014	1747	126

Ekonomik göstergeler

GSYH: Bir ülkede belirli bir dönemde (genellikle bir yıl) üretilen nihai mal ve hizmetlerin toplam parasal değeridir.

- 3 ana sektörden elde edilir :Tarım, Sanayi ve Hizmetler

Nominal (Cari fiyatlarla) GSYH: Toplam değer, üretim dönemindeki fiyatlarla hesaplanır.

Reel (Sabit fiyatlarla) GSYH: Temel alınan bir yılın fiyatlarıyla hesaplanır.

Kişi başına GSYH: GSYH'nın nüfusa bölünmesiyle hesaplanır.

Türkiye’de Nominal, Reel (1998 yılı fiyatlarıyla) ve kişi başına GSYH, (1998-2014)

	Nominal GSYH (trilyon TL)	Reel GSYH (trilyon TL)	Nominal GSYH (milyar \$)	Kişi başına GSYH (ABD dolar)
1998	70	70	271	4338
1999	105	68	248	3907
2000	167	72	265	4129
2001	240	68	197	3019
2002	250	72	220	2492
2003	315	75	265	2665
2004	375	77	275	2775
2005	436	79	296	2936
2006	597	82	397	3597
2007	747	84	447	4247
2008	844	86	444	4144
2009	861	87	461	4561
2010	1003	89	503	51003
2011	1298	115	774	10428
2012	1417	118	786	10459
2013	1567	123	823	10822
2014	1747	126	799	10390

Türkiye’nin yıllık GSYH’sı yaklaşık 800 milyar \$, kişibaşına GSYH’sı yaklaşık 10000 \$

Ekonomik göstergeler

GSMH: GSYİH, dış alem net faktör gelirleri denilen işçi dövizleri, kar transferleri, borç faizleri gibi gelir ya da giderlerin eklenmesiyle elde edilir.

$$\text{GSMH} = \text{GSYH} + \text{Dış alem net faktör gelirleri}$$

SMH: GSMH'dan amortismanların çıkarılmasıyla elde edilir.

$$\text{SMH} = \text{GSMH} - \text{Amortismanlar}$$

MG: SMH'dan hazineye giden dolaylı vergilerin çıkarılmasıyla hesaplanır.

$$\text{MG} = \text{SMH} - \text{Dolaylı vergiler}$$

Ekonomik göstergeler

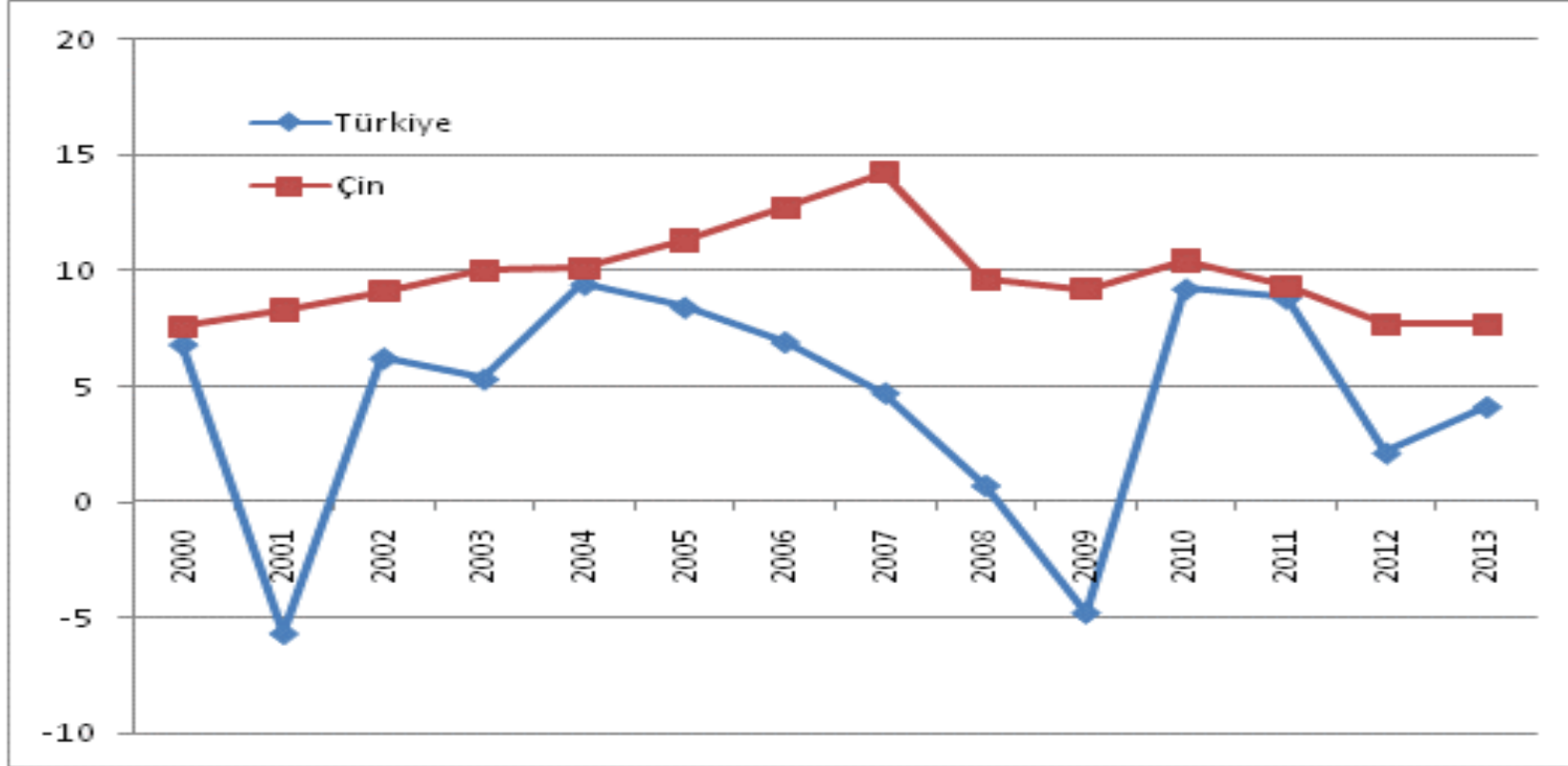
İstihdam: Ülkedeki mevcut işgücünün ekonomik faaliyetler içerisinde sürekli biçimde çalıştırılması.

İşsizlik: Çalışabilir olduğu halde çalışamayan veya bir işle ilişkisi devam etmeyen ve iş arayan nüfus

Enflasyon: Tedavüldeki para miktarının üretim seviyesine ve mal arzına göre ölçüsüz bir artış göstermesi ve bu nedenle fiyatların hızla yükselmesidir.

Ekonomik göstergeler

Sabit Fiyatlarla GSYH yıllık değişim (%)

Yıl	Türkiye	Çin
2000	6,8	7,6
2001	-5,7	8,3
2002	6,2	9,1
2003	5,3	10
2004	9,4	10,1
2005	8,4	11,3
2006	6,9	12,7
2007	4,7	14,2
2008	0,7	9,6
2009	-4,8	9,2
2010	9,2	10,4
2011	8,8	9,3
2012	2,1	7,7
2013	4,1	7,7

Ekonomik göstergeler

Gelir Dağılımı: Bir ülkede belli bir dönemde yaratılan gelirin, kişiler, kişilerden oluşan gruplar ya da üretim faktörleri arasında dağılımıdır.

Fonksiyonel gelir dağılımı: Faktörler arasında bölüşüm

Kişisel gelir dağılımı: Toplumda yaşayan kişiler yada aile birimleri arasında bölüşümü

Sektörel gelir dağılımı: Sektörler arasında bölüşüm

Gelir dağılımı nasıl ölçülür?

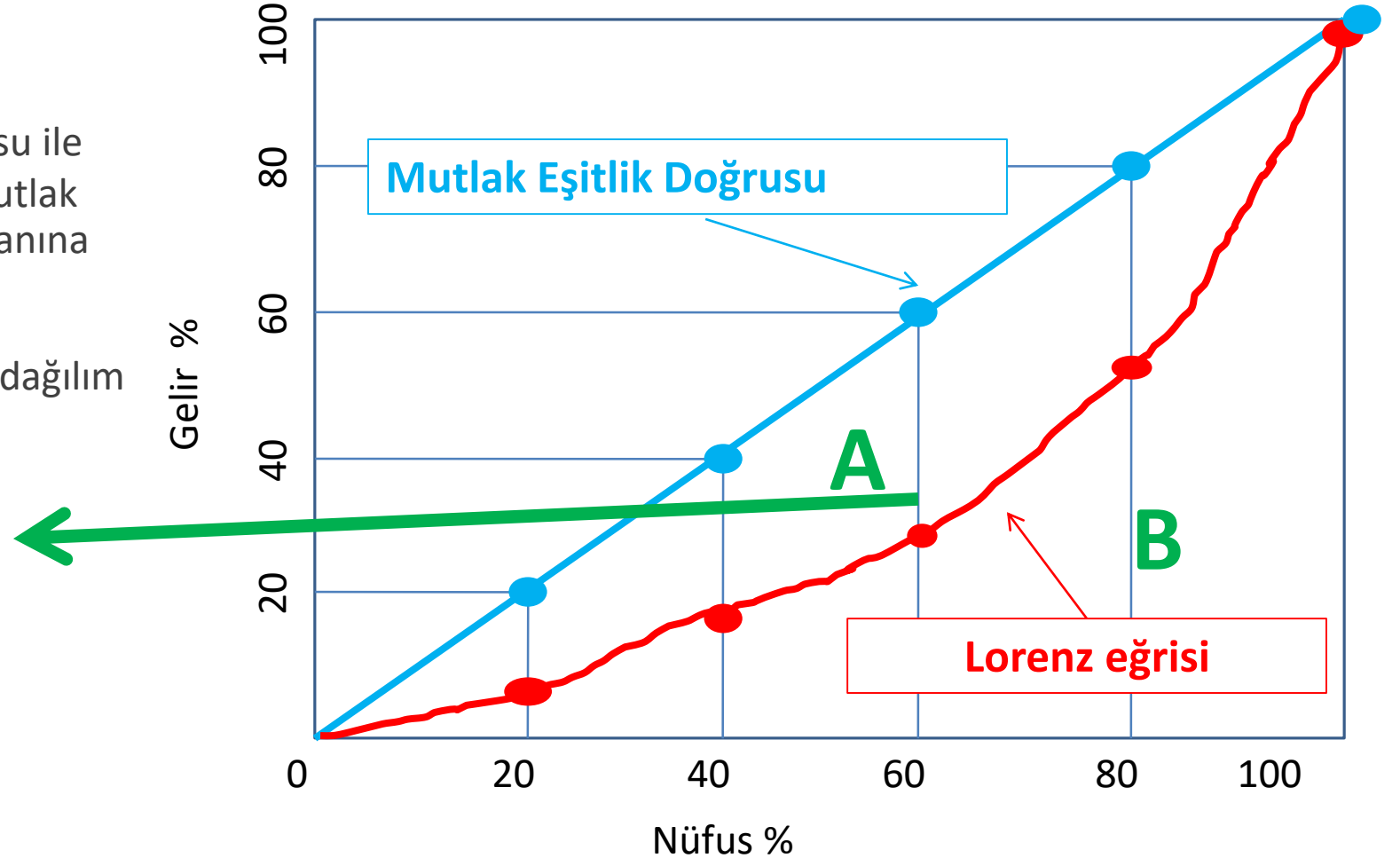
- Lorenz eğrisi
- Gini oranı

Ekonomik göstergeler: Gelir Dağılımı

Lorenz eğrisi

Gini oranı: Mutlak eşitlik doğrusu ile Lorenz eğrisi arasında kalan alanın mutlak eşitlik doğrusu altında kalan üçgen alanına bölümü $=A/(A+B)$

- 0'a yaklaştıkça iyi, 1'e yaklaştıkça kötü dağılım

PROF.DR. İLKAY DELLAL
